

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
77 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2017

АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІХ ФОРМ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ

Седікова І.О., д-р екон. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій

Сприятливі передумови для виробництва зерна в Україні є основою формування потужної експортноорієнтованої галузі, яка може забезпечити державний бюджет стабільним джерелом надходження валюти. Складні соціально-економічні умови в Україні у 2014 році на тлі напруженої військово-політичної ситуації та анексії Криму, втрати контролю за зерновими терміналами півострова, нестабільності та бойових дій у південно-східних регіонах держави, а також тимчасова відкритість європейського ринку для української продукції на основі односторонніх торговельних преференцій ставлять якісно нові вимоги до національної економіки, зокрема, зернопродуктового підкомплексу.

Кількісні параметри функціонування зернопродуктового ринку України формуються під впливом сукупності організаційно-економічних умов, до яких ми відносимо структурні елементи різних організаційно-правових форм та економічні важелі, що забезпечують обмінні процеси для стабільного функціонування та ефективного розвитку всіх складових виробничо-збутової системи. Логістична система інтегрує зусилля окремих елементів в єдиний ланцюг, який, функціонуючи на основі економічних компромісів, забезпечує переміщення матеріального потоку від сировинної бази через систему переробки до кінцевого споживача готової продукції. Внутрішня керованість логістичної системи визначається організаційно-структурними, функціонально-економічними та соціально-споживчими факторами, які фактично і є вихідною точкою для удосконалення цієї системи.

Окремі аспекти процесу розвитку вертикально інтегрованих структур зернового підкомплексу розглядалися багатьма вітчизняними вченими, зокрема, з питань переваг вертикальної інтеграції присвячені роботи І. Лукінова, А. Онищенко, П. Саблука, І. Савенка, В. Месель-Веселяк, В. Андрійчука, М. Кропивко та ін. Проблеми розвитку агрохолдингів досліджували В. Геєць, А. Бородіна, І. Крючкова, С. Дем'яненко, О. Єранкін, О. Садовник, О. Ліссітса. Серед зарубіжних вчених слід звернути увагу на праці Є. Серова, І. Мінакова, І. Ушачова, Ю. Яковця, І. Храмової, Т. Келлера, Г. Хокман та ін.

Поняття інтегрування, або інтеграції (від латинського слова *integer* – цілий), в даний час широко поширений і застосовується в різних сферах. Вперше в загальноекономічній науці введена і використана кількісна міра інтеграції в роботах А. Маршалла, який використовував цей показник в якості «узагальненої характеристики стану капіталістичної системи господарювання в період формування корпорацій» [2, с. 315].

У сучасних умовах термін «інтеграція» набуває поліфункціональний характер, і застосовується в описі різних сфер економічної дійсності. У деяких роботах, відзначено, що «інтеграція являє собою об'єднання економічних суб'єктів або поглиблення взаємодії між ними, при цьому в ролі суб'єктів можуть виступати як національні економіки, так і підприємства» [1, с. 7].

Аналіз організаційно-економічних умов функціонування логістичних систем у зернопродуктовому підкомплексі слід розпочати з розгляду існуючих організаційно-правових форм господарювання, що у нашому розумінні становлять форму здійснення господарської діяльності з відповідною правовою основою, яка визначає характер відносин між учасниками, режим майнової відповідальності за зобов'язаннями підприємства, а також порядок створення, джерела фінансування діяльності, систему управління, порядок реорганізації, ліквідації, розподілу одержаного прибутку тощо. Функціональними сферами логістики у зернопродуктовому підкомплексі є виробництво зерна, його реалізація зерновиробниками і відповідно закупівля переробниками, зберігання зерна з можливою перевалкою у портах для експорту, переробка зернової маси та реалізація переробленої продукції. Кожна із визначених функціональних сфер охоплює сформовану сукупність

елементів (підприємств та організацій), що є наслідком трансформаційних процесів в економіці або новостворених підприємств для задоволення бізнес-інтересів відповідних власників.

Багатоукладність аграрного виробництва спричинила різноманітність організаційно-правових форм сільськогосподарських підприємств, що займаються виробництвом зернових і зернобобових культур і відрізняються між собою формами власності та масштабами виробництва.

На сьогодні інтеграційні процеси набули широкого поширення в галузях з високим ступенем концентрації та механізації: виробництво і розподіл зерна, цукрових буряків, насіння соняшнику, птахівництво. У 2015 році виробництво пшениці в холдингах склало 6300000 т або майже 24 % від усього виробництва в Україні. Незважаючи на зниження врожайності, виробництво пшениці в агрохолдингах порівняно з 2014 роком зросло на 20 % завдяки збільшенню посівних площ. Прибутковість виробництва в агрохолдингах в 2015 р. – 5,2 тис. грн. з 1 га (+ 57 % до 2014 р.). За останні 5 років виробництво пшениці в агрохолдингах зросло на 23 % завдяки підвищенню врожайності. Лідером з виробництва пшениці в Україні в 2015 році стала Вінницька область – 2200 тис. т, що відповідає потребі в імпорті таких країн, як Ірак і Туніс, або третини імпорту ЄС. Обсяг експорту агрохолдингами пшениці в 2015 р. склав 797 млн. \$ 14700 тис. т, всього було поставлено в Єгипет – 129,2 млн. \$, Таїланд – 97,2 млн. \$, Індонезію – 70,6 млн. \$ [3].

Отже, логістичні функції найбільш оптимально реалізуються в умовах інтегрованості структурних елементів різних організаційно-правових форм. Тому тенденція глобалізації світового ринку спричинює об'єднання крупних компаній, підприємств, товариств, капіталів на відповідних ринках з метою ведення спільної господарської діяльності або її координації. Незалежно від форм власності подальше удосконалення організаційно-правових форм структурних елементів логістичної системи ми вбачаємо в консолідації їх зусиль на основі різноманітних об'єднань. Ефективність цих об'єднань визначатиметься реалізацією логістичних функцій з вищою якістю і меншими витратами, ніж це учасники об'єднання виконували самотужки.

Література

1. Аюшеева А.О. Формирование интегрированных структур агропромышленного комплекса региона: проблемы и перспективы : монография. // А.О. Аюшеева. – Новосибирск: Издательство ЦРНС, – 2013. – 315 с.
2. Маршалл А. Принципы экономической науки. – М.: Директмедиа Паблишинг. – 2008. – 994 с.
3. В Украине названы области-лидеры по уборке зерновых культур – Урожай Онлайн [http:// latifundist.com/novosti-urozhaj-onlajn](http://latifundist.com/novosti-urozhaj-onlajn).

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ВИНОГРАДАРСЬКО-ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

**Каламан О.Б., канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту і логістики
Одеська національна академія харчових технологій**

На сучасному етапі виноробна галузь потребує змін, оскільки знаходиться під впливом тривалої економічної кризи в економіці України. Стан виноробної галузі України неможливо розглядати у відриві від виробництва винограду, який є сировиною базою для виноробної галузі.

Виноробство завжди було традиційною високоприбутковою галуззю в агропромисловому комплексі України; ця галузь на 10-12 % наповнювала державний бюджет, її продукція користувалася надзвичайним попитом як в Україні, так і за її межами.

ТРАНСФЕР ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИХ ТЕХНОЛОГІЙ В АГРОПРОДОВОЛЬЧУ СФЕРУ УКРАЇНИ	
Мартинюк О.М.	318
ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Дідух С.М.	319
ОСНОВНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	
Шешеловский	320
АСПЕКТИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПЕРСОНАЛУ ФІРМИ	
Ліпова О.Л.	321

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ	
Басюркіна Н.Й.	322
ЗАСТОСУВАННЯ ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ ОСОБИСТОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ	
Свистун Т.В.	324
ВІРТУАЛЬНИЙ СПОЖИВАЧ. ЛЮДИНА ЧИ МОДЕЛЬ?	
Вігуржинська С.Ю., Колесник В.І., Шурко І.М.	325
СУЧАСНИЙ РИНОК ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНІСТІ	
Крупіна С.В.	326
СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	
Бровкіна Ю.О.	328
ОСНОВНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КОРОТКОСТРОКОВОГО ТА ДОВГОСТРОКОВОГО	
ПРОГНОЗУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ РИЗИКІВ	
Шалений В.А.	329
АНАЛІЗ РИНКУ ЗЕРНА В УКРАЇНІ	
Фомічова К.Б.	331

СЕКЦІЯ «ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ»

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В КОМПАНІЇ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ	
Євтушевська О.О.	333
ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ	
Іванченкова Л.В.	335
СУЧАСНИЙ УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ	
Купріна Н.М.	336
ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ В УКРАЇНІ	
Скляр Л.Б.	338
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	
Тарасова О.В.	340
АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ	
В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Ступницька Т.М.	342
СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ	
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	
Ткачук Г.О.	344

СЕКЦІЯ «МЕНЕДЖМЕНТ І ЛОГІСТИКА»

СТРАТЕГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ВИНОРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Агеева І.М.	346
ПОСТІНДУСТРІАЛЬНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА Україна: ТЕОРІЯ ТА РЕАЛІЇ	
Савенко І.І.	348
АНАЛІЗ МЕТОДІВ І МОДЕЛЕЙ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
ПІДПРИЄМСТВ	
Гордієнко Л.Л., Відоменко І.О.	350
АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІХ ФОРМ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЗЕРНОВОГО РИНКУ	
Седікова І.О.	353
ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ВИНОГРАДАРСЬКО-ВИНОРОБНИХ	
ПІДПРИЄМСТВ	
Каламан О.Б.	354

Збірник тез доповідей 77 наукової конференції викладачів академії
18 – 21 квітня 2017 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 25.04.2017 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгоров
Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Бурдо О.Г., д.т.н., професор

Волков В.Е., д.т.н., професор

Гапонюк О.І., д.т.н., професор

Жигунов Д.О., д.т.н., доцент

Іоргачова К.Г., д.т.н., професор

Капрельянц Л.В., д.т.н., професор

Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.

Косой Б.В., д.т.н., професор

Мардар М.Р., д.т.н., професор

Павлов О.І., д.е.н., професор

Станкевич Г.М., д.т.н., професор

Савенко І.І., д.е.н., професор

Ткаченко Н.А., д.т.н., професор

Ткаченко О.Б., д.т.н., професор

Хобін В.А., д.т.н., професор

Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор

Черно Н.К., д.т.н., професор